

Владимир Кривошејев

**БИБЛИОГРАФИЈА ИСТОРИОГРАФСКИХ ИЗДАЊА
О ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ**

(јануар 1998 – јун 1999)

Са објављивањем пописа историографских издања изашлих из штампе од почетка па до краја 1997. године, у прошлом, 32. броју Гласника Историјског архива Ваљево, започела је реализација текуће библиографије радова са темама из историографије ваљевског краја. Та активност се наставља и у овом броју, али уз извесне промене у односу на приступ из претходног прилога. Уместо списка издања изашлих у оквиру једне календарске године, хронолошки распон се са 31. децембра претходне године помера на дан закључивања новог броја часописа. Тако ће у оквирима овог прилога своје место наћи публикације изашле из штампе од почетка 1998. (када је завршено праћење издања за библиографију из прошле свеске Гласника), до краја јуна 1999 (дана закључивања 33. броја). Овај приступ је усвојен стога што Гласник из штампе излази обично у другој половини године, а пракса је показала да од смене календарске године до појаве новог броја бива објављено више историографских радова са којима читаоци већ могу бити упознати и чији прикази се могу појавити у истој свесци у којој би били изостављени из текуће библиографије. Истовремено, како је због објективних разлога отежано праћење тачног времена објављивања свих радова, у текућој библиографији они неће бити разврстани оним редоследом како су излазили из штампе, већ као и претходне године, азбучним редом.

*

ВАЉЕВСКИ АЛМАНАХ, св. 1 (уредник Милош Јевтић), Београд, Удружење Ваљеваца у Београду, 1998, 370

Први број годишњег гласила Друштва Ваљеваца у Београду. Међу разноврсним прилозима о ваљевском крају садржи и неколико са историјском тематиком: *Чика Љуба – Љубомир Ненадовић* (Слободан Ж. Марковић), *Двоструки јубилеј Љубе Ковачевића* (Милорад Радојчић), *Ваљево – кратак преглед историје града* (Владимир Кривошејев), *Хералдички знаци на застави војводе Симе Ненадовића* (Бошко Јеремић), *Прве ваљевске новине Гласноша* (Мирослав Перишић), *Материјално страдање лозничке општине у Првом светском рату* (Момчило Исић), *Наша нахија, Колубара и остали*

ваљевски алманаси и календари (Здравко Ранковић), *Борбе за ослобођење Ваљево* (Жарко Јовановић).

Видић Велибор и Поповић Свемир, **КАТАЛОГ ИЗЛОЖБЕ „КРОЗ ФОНДОВЕ И ЗБИРКЕ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ВАЉЕВО”**, Ваљево, Историјски архив Ваљево, 1998, 36.

Пригодна публикација издата поводом изложбе посвећене педесетогодишњици рада Архива. Садржи предговор о историјату Архива (аутор Милча Модић) и сумарни попис 179 изложених експоната.

ГЛАСНИК ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ВАЉЕВО, бр 32, Ваљево, Историјски архив Ваљево, 1998, 346.

Нова свеска часописа који је 1966. године покренуо Историјски архив Ваљево у циљу презентације радова из националне историографије а са тежиштем на питањима из прошлости Ваљево и његове шире околине садржи 33 прилога. После уводне речи уредника, поводом пола века рада Архива (Милча Модић, *Од архивског средишта до историјског архива*), у рубрици **Чланци** налазе се: *Ваљевска епископија 1718–1739* (Недељко Радосављевић), *Подгорски рудници у 20. веку* (Даница Милић), *Обреновац на преласку из 19. у 20. век – становништво и привреда* (Лепосава Цвијетић), *Удаја Ваљевки за офицере крајем 19. и почетком 20. века* (Милић Милићевић), *О настанку равногорске устаничке организације у ваљевском крају* (Бојан Димитријевић). У рубрици **Прилози**: *Гледаш, је ли, мога коња... – из тефтера од цветног панађура 1836. у Ваљеву* (Мирко С. Бојанић), *Сто година цркве каменичке – шематизам* (Селимир Тимотић), *Долазак првог воза у Ваљево – прилог за историју железнице Ваљево – Забрежје* (Милан Трипковић), *Планинарство, покрет извидника и планинки и стег скаута у Ваљеву (1900–1941)* (Зоран Трипковић), *Велимировићи владике Николаја* (Зоран Радојчић, Мирко С. Бојанић). Новоуведена рубрика **Методологија и историографија** садржи прилог Синише Мишића: *Марија Исаиловић (Накић) – прилог српској историографији*. У рубрици **Грађа** налази се: *Списак свештеника Шабачко-ваљевске епархије* (Мирослав Перишић), *Из прошлости школства: школски одбори између два рата* (Душан Николић), *Страдање колубарских партизана у зиму 1941/1942. године* (Љубомир Ненадовић), *Ваљевска бригада на ратишту западног Срема и источне Славоније 1991/92. године* (Марко Јелић). У рубрици **Из рада Архива** се налазе два прилога: *Удружење носилаца албанске споменице 1915–1916; Подружница Ваљево (1938–1988)* (Милча Модић и Зоја Ристовић) и *Дом ученика у привреди „Стеван Филиповић” – Ваљево (1945–1972); 1946–1973 – историјска белешка* (Снежана Радић). У рубрици **Критике и прикази** објављени су следећи наслови: *Библиографија историографских издања о ваљевском крају у 1997. години* (Владимир Кривошејев), *Љубодраг Димић: Културна политика Краљевине Југославије* (Мирослав Перишић), *Владимир Кривошејев, Ваљево, настанак и развој града – прилози за урбану историју, од првог помена до средине 19. века* (Александар Крстић), *Ваљево 1945–1965* (Недељко Радосављевић), *Д. Средојевић, Православље у Мачви 1247–1521* (Александра Фостиков), *Милан Трипковић, Богдан Јанковић* (Мирослав Перишић), *Радош Љушић, Кнегиња Љубица* (Мирослав Перишић), *Жак Ле Гоф, За један други средњи век – време, рад и култура запада* (Јелена Мргић), *Џон Мајендорф, Империјално јединство и хришћанске деобе – црква од 450. до 680. године* (Данко Страхињић). У рубрици **Библиографије** је објављена *Прошлост Ваљево и ваљевског краја до 1941*

године на страницама *Напреда* (Љубисав Андрић). На крају је дат *In memoriam* сарадницима Гласника: *Миленку Топаловићу, Милу Милатовићу, Лазару Нинковићу и Видосави Стојанчевић*.

Група аутора, **БИОГРАФСКИ ЛЕКСИКОИ ВАЉЕВСКОГ КРАЈА**, књига 1, свеска 5 (Д-Ђ), (уредник: Здравко Ранковић) Ваљево, Колубара, 1998, 293-368.

Пета свеска прве књиге Биографског лексикона, са биографијама истакнутих становника ваљевског краја, као и људи који су својим радом оставили трага у Ваљево, од најранијих времена до данас. Биографије распоређене по азбучном реду. Свеска број 5 почиње са наставком биографије Јеврема Гавриловића, чији је почетак објављен у четвртој свесци, а завршава се биографијом Павла Ђурића.

Група аутора, **БИОГРАФСКИ ЛЕКСИКОН ВАЉЕВСКОГ КРАЈА**, књига 1, свеска 6 (допунска свеска, А-Ђ) (уредник: Здравко Ранковић) Ваљево, Колубара, 1998, 369-408.

Шеста, завршна, допунска свеска прве књиге Биографског лексикона. Садржи личности од слова А до Ђ које су изостављене из првих пет свезака.

Група аутора, **БИОГРАФСКИ ЛЕКСИКОН ВАЉЕВСКОГ КРАЈА** књига 1, (уредник: Здравко Ранковић) Ваљево, Колубара, 1998, 408.

Физички обједињене, у истим корицама, свих 6 свезака (од А до Ђ) које заједно чине прву књигу.

Група аутора, **БИОГРАФСКИ ЛЕКСИКОН ВАЉЕВСКОГ КРАЈА**, књига 2, свеска 6, (Ђ-И), (уредник: Здравко Ранковић) Ваљево, Колубара, 1999, 68.

Прва свеска друге књиге Биографског лексикона. Почиње биографијом Петра Ђурића Кара, фармацеута и музичара, а завршава се биографијом доктора историјских наука Марије Исаиловић.

ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ – СПОМЕНИЦА О 100-ГОДИШЊИЦИ РОЂЕЊА, (приредио Велибор Берко Савић), Ваљево, издање приређивача, 1998, 1104.

Јубиларна споменица посвећена песникињи Десанки Максимовић. После уводног прилога о породици Максимовић и песникињиног животописа приређивач је разноврсну објављену грађу о Десанки сврстао у поглавља: На очевим стазама, Прикази, Књижевне студије, Критике, Есеји, Сећања, Песници Десанки, Годишњице, Посмртне почести, Изјаве саучешћа, да би на крају књиге приложио збирку докумената и Селективну библиографију.

Димитријевић Бојан, **ВАЉЕВСКИ РАВНОГОРЦИ – ЈУГОСЛОВЕНСКА ВОЈСКА У ОТАЦБИНИ У ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ 1941–1945**, Ваљево, Историјски архив Ваљево и Српска реч, 1998, 350.

Целовита монографија о развоју равногорског покрета у ваљевском крају представља ауторов магистарски рад и заснива се на архивској грађи. Садржи следећа поглавља: Од отпора до грађанског рата, Вишестрани грађански рат под окупацијом, Равногорска организација у зениту и Слом равногорске организације. Основном корпусу књиге придодата је и збирка фотографија.

Илић-Лазаревић Драгана, **ЗНАМЕНИТОСТИ БРАНКОВИНЕ**, Ваљево, Народни музеј Ваљево, 1998, 64.

Водич кроз историјски спомен-комплекс у Бранковини. Састоји се из поглавља посвећеног познатим Бранковчанима, поглавља о објектима у оквиру комплекса и збирке пригодних фотографија.

КОЛУБАРА, ВЕЛИКИ НАРОДНИ КАЛЕПДАР ЗА ПРОСТУ 1998. ГОДИНУ, Ваљево, Колубара, 1998, 272.

Популарно приређен годишњак, забавног карактера, са текстовима разноврсне тематике, међу којима се налази и већи број историографских радова, од популарно писаних, до научних студија: *Старе вести* (Из старе штампе), *Рођени, венчани, умрли 1898* (Борислав Вујић), *Бранковина* (Из књиге Споменик, Београд 1898), *Тештер од меда нахије ваљевске* (Мирко Бојанић), *Свештенство у ваљевском крају око 1836. године* (Марко Павловић), *Медицинари у ваљевском крају до Првог светског рата* (Здравко Ранковић), *Претплатници из Ваљева и околине на књиге и часописе, трећи део, од 1846. до 1850* (Станиша Војиновић), *Зеленаштво у Тамнави* (Зоран Јоксимовић), *Списак свију домова у вароши ваљевској 1901* (архивска грађа), *Електрифицирано Ваљево, првих пет година 1900–1905* (Александар Кале Спасојевић), *Качер – слојеви језичког памћења, поводом књиге Миодрага Јаћимовића* (Александар Лома), *Песничке ђаконије „Путујућег художника” Филипа Глогића* (Ђорђе Перић), *Старе библиотеке у Белановици и Моравцима* (Здравко Ранковић), *Помоћ из Ваљева „оностраним Србима”* (Драган Колак), *Крајпуташ из Јасенице* (Живорад Јевтић), *Свечано годишње гађање ваљевске савезне стрељачке дружине 1891. године* (Зоран Трипковић), *Регистар личности у календару Колубара за 1991. и 1992. годину*.

КОЛУБАРА, ВЕЛИКИ НАРОДНИ КАЛЕНДАР ЗА ПРОСТУ 1999. ГОДИНУ, Ваљево, Колубара, 1999, 346.

Популарно приређен годишњак, забавног карактера, са текстовима разноврсне тематике, међу којима се налази и већи број историографских радова: *Двадесети век – хронологија важнијих збивања и појава у ваљевском крају*, *Пре сто година – старе вести*, *Поздрав из Ваљева – век ваљевских разгледница* (Здравко Ранковић), *Азбучни списак гласача општине ваљевске – на дан 24. фебруара 1899*, *Кафане у Ваљеву 1899* (Зоран Јоксимовић), *Пропаст Јовише Ђурића; Оцене наставника и наставница народних школа у 1898/99. школској години – округ ваљевски; Рођени, венчани, умрли 1899* (Борислав Вујић), *Проглашење Пецке и Осечине за варошицу* (Милорад Радојчић), *Чарширлије из главне улице* (Раде Ђунисијевић), *Први становници Љига* (Драгослав Марјановић), *Познати житељи Ваљевске Каменице* (Селимир С. Тимотић), *Ваљевски окружни инжењери до Првог светског рата* (Здравко Ранковић), *Стеван Ђуричић и Подгорски рудници* (Василије Симић), *Михаило В. Илић* (Љуба Павловић), *Мој животопис* (Јеврем П. Гудовић), *Од Бачеваца до Београда 1858 – путничке забелешке* (Тома М. Бацетић), *Путописна белешка о Ваљеву из 1922. године* (Мирјана Д. Стефановић), *Први попис археолошких старина у западној Србији* (М. С. Милојевић), *Ваљевски исход у давнину* (Милоша М. Милојевића (Јово Бајић), *У потрази за Хромим Дабом* (Александар Лома), *Ваљево на обалама Колубаре* (Владимир Кривошејев), *Свештенство у Ваљевском крају око 1735. године* (Марко Павловић), *Црква Св. Илије у селу Ба* (Жељко Јеж), *Претплатници из Ваљева и околине на књиге, новине и часописе – 4. део, од 1851. до 1855* (Станиша Војиновић), *Мелографски записи Владимира Ђорђевића из ваљевског краја* (Димитрије Големовић), *Вулетићи из Мратишића и Лончаника* (Витомир Вулетић), *Мионичка бања Врујци – настанак и развој* (Радован Лазаревић), *Први југословенски живинарски конгрес и изложба живине 1933. године* (Милош Станојловић), *Регистар личности у Календару Ваљевац (садашња Колубара) за 1993. и 1994. годину*.

Ковачевић В. Милан, **БРАНКОВИНА И ЊЕНЕ ЗНАМЕНИТОСТИ**, Шабац, Православна хришћанска заједница Шабац, 1998, 38.

Популарно писана брошура – водич о историјском спомен-комплексу Бранковина. Садржи поглавља: Историјат села, Црква и црквена порта, Школско двориште

Кораћ Миладин, **ЖИВОТ И ЗБИВАЊА У ПРЕТХОДНИХ ШЕСТ И ПОСЛЕДЊИХ ПЕТ ДЕЦЕНИЈА – 1885–1945–1995**, Ваљево, Издавачко предузеће Колубара, 1998, 592.

Опсежна аутобиографија проф. др М. Кораћа, истакнутог стручњака политичке економије. Књига почиње историјатом старе ваљевске трговачке породице Кораћ, да би се потом наставила ауторовим аутобиографским подацима, разврстаним по поглављима омеђеним пресудним датумима у приватном и стручном животу М. Кораћа. Уз М. Кораћа, у целину књиге су укомпонована, такође по периодима, и сећања ауторове супруге Вере, тако да је у инпресуму она потписана као коаутор.

Павловић Љуба, **АНТРОПОГЕОГРАФИЈА ВАЉЕВСКЕ ТАМНАВЕ**, УБ, Скупштина општине УБ и Градска библиотека „Божидар Кнежевић” УБ, 1998, 310.

Репринт издање познатог дела Љубе Павловића, рађеног по методама Јована Цвијића а први пут објављеног 1912. године.

Павловић Марко, **МАНАСТИРИ ШАБАЧКОВАЉЕВСКЕ ЕПАРХИЈЕ**, Шабац, Православна Народна Хришћанска заједница у Шапцу, 1998, 192.

Популарно, у основним цртама приказан историјат тринест данас постојећих манастира на тлу Шабачковаљевске епархије: Ћелије, Троноша Боговађа, Каона, Чокешина, Радовашница, Докмир, Петковица, Грабовац, Пустиња, Лелић, Илиње, Соко.

Перишић Мирослав, **ВАЉЕВО – ГРАД У СРБИЈИ КРАЈЕМ 19. ВЕКА (1970–1903)**, Ваљево, Институт за новију историју Србије и СО Ваљево, 1998, 388. Друго, непромењено издање монографије о Ваљеву на крају 19. века (прво издање објављено 1997).

Третира превасходно проблематику друштвене историје. Настала као резултат архивских истраживања. Садржи следећа поглавља: Град и грађанин, заборављене теме српске историографије, Лепа варош по положају, И варош и град, Време када су људи обликовали град, Време када је град формирао грађанина, Загледаност у Београд, Свакодневница и Град без функције. Другом издању је додат Поговор који је написао др Љубодраг Димић.

ПОМОЋ ХИЛАНДАРУ НАРОДА СРЕЗА ТАМНАВСКОГ 1855. ГОДИНЕ (приредио Љубодраг Поповић), Ваљево, Историјски архив Ваљево и Издавачко предузеће Колубара, 1999, 104.

Стручно, са коментарима у научном апарату, приређен попис дародаваца из Тамнавског среза који су током 1854/5. године дали прилоге манастиру Хиландар. Сви дародавци су сврстани по насељима из којих су. Приређивач је аутор и обимнијег увода везаног за карактер документа пописа.

РАТОВАЊЕ ПЕТОГ ПЕШАДИЈСКОГ ПУКА „КРАЉА МИЛАНА” – 1912–1920. (средио Светомир С. Николић), Ваљево, Колубара, 1998, 308.

Ратни дневник Петог пука Дринске дивизије. Садржи поглавља: За Косово – Куманово, За Сливницу – Брегалница, Брат је мио које вере био, и

Списак официра и војних чиновника 1914–1920. Основном корпусу књиге придодато сећање Димитрија Драшковића на мобилизацију 1912. и фото прилози ратног фотографа Драгомира Глишића.

Ристивојевић Св. Милисав, **ВАЉЕВСКЕ СТАВЕ – ХРОНИКА СЕЛА – БОБОВА, СУВОДАЊЕ, СТАПИНА РЕКА, СИТАРИЦЕ, ВРАГОЧАНИЦА**, Београд, Стручна књига, 1998, 248.

Збирка разноликих, немушних, прилога директно или индиректно везаних за села која гравитирају варошици Ставе, са тежиштем на ауторовој фамилији, са једне, и попису домаћинстава из 1863. године у селима наведеним у наслову, са друге стране.

Симоновић Радован, **ВОЈНА**, Београд, издање аутора, 1998, 164.

Романсирана сећања аутора на ратовања ваљевских јединица на Славонском ратишту током јесени 1991. године.

СТО ГОДИНА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ПАМБУКОВИЦИ (1898–1998) ЛЕТОПИС, (уредио Зоран Јоксимовић), Памбуковица, ОШ Тамнавски партизани, 1998, 256.

Јубиларна споменица издата поводом стогодишњице постојања основне школе у селу Памбуковици код Уба. Садржи следеће прилоге: *Памбуковица и Радуша* (Зоран Јоксимовић), *Прве године школе памбуковачке* (Зоран Јоксимовић), *Између два светска рата* (Момчило Исић), *Под окупацијом* (Милорад Радојчић), *Прерастање у осмогодишњу школу* (Живорад Јевтић), *Године великих промена* (Живорад Јевтић), *Рад у новим условима* (Живорад Јевтић), *Свршени ученици* (Милан Станојчић), *Учитељи, наставници, професори* (Милорад Радојчић), *Носиоци дипломе „Вук Караџић“* (Милан Станојчић), *Просветни радници* (Милорад Радојчић), *Факултетски образовани* (Милорад Радојчић), *Помоћни радници*.

Тешић Предраг, **ВЕРТИКАЛЕ МЛАДОСТИ**, УБ, СУБНОР УБ и Градска библиотека „Божидар Кнежевић“ УБ, 1998, 110.

Мемоари Предрага Тешића, председника СУБНОР-а Уба. Обухватају период од његовог детињства и првих активности у СКОЈ-у и КПЈ, преко ратних и логорашких искустава, до првих година по завршетку Другог светског рата.

Трипковић Милан, **БОГДАН ЈАНКОВИЋ**, Ваљево, Ваљевска гимназија, 1998, 116.

Биографија Богдана Јанковића (1868–1918), истакнутог просветног радника и политичара. Садржи поглавља: Долазак Јанковића у Ваљево, Школовање, Гимназијски професор, Професор и директор Српске гимназије „Дом науке“ у Солуну, Директор Ваљевске гимназије, Народни посланик, У ратном вихору, Животни крај Богдана Јанковића, као и посебан додатак са родословом, пописом потомака и фото-албумом.

ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА У СЛУЖБИ ХИГИЈЕ, споменица четрдесетогодишњице рада Медицинске школе „Др Миша Пантић“ Ваљево (уредио Владимир Кривошејев), Ваљево, Медицинска школа „Др Миша Пантић“, 1998, 246.

Јубиларна споменица Средње медицинске школе из Ваљева издата поводом четрдесетогодишњице њеног рада и педесетогодишњице од оснивања претече данашње школе. Садржи следеће прилоге: *Уводна реч директора*

(Миливоје Стефановић), *Уз јубилеј школе – на путу хуманости* (Мина Стојић), *Следимо њихов пример* (Милорад Билчар и Владимир Кривошејев), *Предисторијат школе* (Владимир Кривошејев), *Хроника школе* (Зорица Алексић), *Школа данас – кораци ка педесетогодишњици* (Зорица Алексић), *Ваннаставне активности* (Зорица Алексић и Вера Видаковић); *Сећања; Списак радника школе и Списак ученика.*